

The English version of this Decision immediately follows

תיק משמעת מס' 4/2026
בעניין סטודנט פלוני (להלן: "הסטודנט").

15.3.2026

כו' באדר תשפ"ו

החלטה

1. הסטודנט לומד בשנה ב' לקראת תואר ראשון בבית הספר הבינלאומי ע"ש רפאל רקנאטי באוניברסיטת רייכמן. מקום מגוריו הקבוע הוא באחת ממדינות אירופה המערבית והוא שוהה בארץ בזכות ויזת סטודנט שמוארכת מדיי שנה.
2. בהיותו סטודנט בשנה א', בסוף סמסטר ב' של שנת תשפ"ה (2025), הוא נחשד בקובלנה משמעתית (מיום 14.12.2025), המתבססת על מכתב תלונה מפורט מטעמו של המרצה המלומד, ד"ר יוסי שמאי, בקורס "פלוני" (להלן: "הקורס"). מכתב התלונה נשלח אל הסטודנט בדוא"ל ביום 25.8.2025 והוא מעלה חשד להפרות משמעת אגב בחינת סוף הקורס (מועד א'), שהסטודנט ביצע בזום ממקום מושבו באירופה במהלך חודש יולי 2025. באותו מכתב מפרט המרצה המלומד, בין היתר, חמש טענות עובדתיות התומכות במסקנתו כי הסטודנט הפר ביודעין הוראה קטגורית האוסרת שימוש בחומר שלא נלמד וחמור מכך ביצע מעשה של הונאה, מסקנה שהינה תוצאה של עיון מעמיק בבחינה ושל שיחת בירור יסודית שנערכה לסטודנט לאחר סיום בדיקת הבחינות. לאור כל זאת, הסטודנט הואשם בהפרת **סעיפים 2(3) ו/או 2(6) לתקנון המשמעת של אוניברסיטת רייכמן** (להלן: "**תקנון המשמעת**").
3. בדיון ארוך שנערך בפני כולו בשפה האנגלית בעניינו של הסטודנט במהלך יום שלישי, ה-24.2.2026 (בשעה 11:00), נכחו קובלת האוניברסיטה הנכבדה, **גב' אורלי שקד**; רכזת ועדת המשמעת ורושמת הפרוטוקול בעברית, **גב' אורית לייזר**; רושמת הפרוטוקול באנגלית, **גב' פרנסיס לארו**; המרצה – המתלון, **ד"ר יוסי שמאי**; נציגו המלומד של הסטודנט מטעם אגודת הסטודנטים, **מר עמיאל סוננבליק**; והסטודנט – הנילון בעצמו.
4. בתגובה למכתב התלונה המפורט של המרצה המלומד פנה הסטודנט בכתב אל גב' שקד ביום 7.9.2025 ופרס את תשובתו המפורטת לתלונה שהייתה והינה **כפירה מוחלטת בטענה בדבר הונאה** בעת הבחינה; בהמשך ישיר לכך, לקראת הדיון ובתגובה לקובלנה המשמעתית שהוגשה נגדו, העביר הנציג מטעמו של הסטודנט התייחסות כתובה מפורטת כדבעי לכל שנטען (להלן: "**מכתב התגובה**").¹ אף במסגרת תגובה זו הכחיש הנציג נחרצות בשם הסטודנט כי האחרון ביצע מעשה של הונאה אגב ביצוע הבחינה בזום.
5. בפתיחת הדיון, לאחר הצגת הנוכחים וחילופי דברים, נשמע קודם כל המרצה – המתלון, שהעיד באופן ברור ומשכנע אודות העובדות שבבסיס תלונתו ובבסיס הקובלנה, תוך התייחסות מפורטת לאותה שיחת בירור ארוכה שקיים עם הסטודנט בזום, ביום 12.8.2025, בהשתתפות עוזר ההוראה,² ותוך חזרה על אותן

¹ יש לשבח את הנציג המלומד על הכנת תגובה עניינית, מקיפה ומלומדת, ערוכה לפי נושאים ותתי-נושאים, הכוללת 31 טענות.

² יש להדגיש, כפי שהעיד המרצה, כי אותה שיחת בירור בזום נערכה בהפתעה גמורה (בכוונת מתכוון) כחודש לאחר הבחינה ונמשכה למעלה מ-20 דקות לאור העובדה כי המרצה היה ער לקושי להוכיח הונאה תוך שימוש בבינה מלאכותית יוצרת בעת בחינות בזום. עוד יודגש, כי הבחינה הייתה מונחת בפני הסטודנט בעת השיחה ולכן טענתו כי לא זכר בשל חלף הזמן נחלשת וכי האפשרות לקיים שיחת בירור הייתה ידועה לכל הסטודנטים. יש לציין, כי לדברי המרצה בעדותו היה לו ברור כי הסטודנט עשה שימוש פסול בכלי של בינה

חמש טענות עובדתיות התומכות במסקנתו כי הסטודנט עשה שימוש אסור בכלי של בינה מלאכותית יוצרת בעת הבחינה.³ יודגש, כי המרצה נשאל מספר שאלות על-ידי הצדדים, כאשר מרביתן היו מטעמו של הנציג מטעם הסטודנט ובסוף עדותו שאלתי גם אני שתי שאלות הבהרה; לאחר מכן, נשמע הנציג מטעם הסטודנט ולאחריו הסטודנט העיד בעצמו לבקשתו שלו אודות הלימוד לבחינה, הבחינה עצמה וההתפתחויות שלאחריה, בדגש על שיחת הבירור בזום. ייאמר מיד, כי **כבר בתחילת דבריו של הנציג מטעמו של הסטודנט הוא ציין כי שולחו מודה בהפרת הוראות אגב הבחינה ומכחיש כל מעשה של הונאה והסטודנט אישר את הדברים.**

6. לאחר שמיעת הצדדים, עיון מדוקדק בראיות ובכל שנטען בכתב ובעל-פה מצאתי לקבוע כי **הסטודנט יורשע בהפרת הוראות חמורה בהתאם לסעיף 2(6) לתקנון המשמעת** על בסיס הודאתו, הנתמכת בראיות כולן. בהקשר זה יובהר, כי בהנחיות הבחינה נאסר במפורש על כל שימוש בחומר שלא נלמד במהלך הקורס והסטודנט הפר בצורה גסה איסור זה;⁴ ואילו בכל הנוגע לחשד המבוסס למעשה של הונאה באמצעות שימוש בכלי כזה או אחר של בינה מלאכותית יוצרת, **הסטודנט יזוכה מחמת הספק מהטעמים שיפורטו להלן.**

7. **אכן, הראיות הנסיבתיות בתיק דנא כנגד הסטודנט משכנעות**, למן התלונה המפורטת דרך עדותו החד-משמעית, הברורה והמקצועית של המרצה המלומד⁵ ועד לתשובותיו המשכנעות של האחרון לשאלותיו של הנציג המלומד. עם זאת, לצורך הרשעה בעבירת הונאה על-פי סעיף 2(3) לתקנון המשמעת יש להוכיח את יסודות העבירה **מעבר לכל ספק סביר**. אין לי כל ספק בכך שהנטען במכתב התלונה ובקובלנה שבאה בעקבותיו הוכחו במאזן ההסתברויות, ואף הרבה מעבר לו אך לדעתי כלל הראיות הנסיבתיות למול טענות ההגנה **אינן מספיקות** לשם הוכחה מעבר לכל ספק סביר.⁶ לא אגזים אם אומר כי מכתב התלונה יחד עם עדותו החד-משמעית של המרצה אודות הבחינה ושיחת הזום הארוכה שכנעו אותי בעת הדיון בדבר אשמתו של הסטודנט אולם דבריו של הנציג מטעם הסטודנט ועדותו של הסטודנט עצמו יצרו בעיני **ספק ראיתי קל**, שהקשה עלי מאוד לקבוע ברמת הוודאות הדרושה בעת כתיבת ההחלטה כי אכן בוצע כאן מעשה של הונאה.⁷ איני סבור, כי המרצה טועה בדבריו בכתב ובעל-פה אודות אשר קרה באותו מבחן בזום, היפוכו של דבר, סבורני כי "האמת העובדתית" עמו, וכמובן שאין לי כל ספק כי המרצה

מלאכותית יוצרת אף לפני שיחת הבירור עמו בזום אך השיחה חיוקה את מסקנתו, בעיקר לאור העובדה שהסטודנט לא ידע להסביר דברים שכתב בבחינה.

³ יש לציין, כי המרצה הדגיש בפנינו, לכל הפחות פעמיים, כי הוא בטוח שהסטודנט ביצע מעשה של הונאה באמצעות שימוש בבינה מלאכותית יוצרת ואכן כל הראיות שהציג תומכות בכך.

⁴ המרצה הסביר כי מטרת האיסור על שימוש בחומר שלא נלמד במהלך השנה היא למנוע כל שימוש בכלים של בינה מלאכותית יוצרת וכי שימוש במושג שלא נלמד, כבענייננו, מהווה חזקה לשימוש אסור בבינה מלאכותית יוצרת אשר הופכת לחזקה חלוטה וראיה ניצחת מקום שהסטודנט אינו יודע להסביר את שכתב, כבמקרה שלפנינו.

⁵ הנסמכת ברובה על בסיס החקירה הממצה והמקצועית שערך בעניין זה.

⁶ יש להעיר, כי ביצוע הבחינה צולם כולו כמתבקש בבחינות מרחוק. המרצה חן את שצולם אך בנסיבות המקרה, מן הסתם, קשה מאוד לזהות שימוש בכלי של בינה מלאכותית יוצרת ולכן גם לא נמצאה ראיה ישירה מסוג זה.

⁷ ראו לעניין זה פסי' 20-25; 29-31 למכתב התגובה ותשובתו של המרצה לשאלת ההבהרה שלי לפיה כ-60% משאלות הבחינה הופיעו קודם לכן במסגרת עבודות הבית, כולל אותה שאלה שהתשובה לה היא המקור לחשד. אולם, המרצה הוסיף והבהיר כי תשובתו של הסטודנט לא הופיעה בעבודת הבית וכי בעיניי קשה עד מאוד לזכור את השאלות משיעורי הבית ולכן הוא אינו מקבל את הסברו זה של הסטודנט. ברם, הסטודנט בעדותו בפני טוען שלמד בעל-פה את שאלות 3-4 מתוך עבודות הבית מבלי להבין אותן עד תום וכי נעזר בחבר של אביו בעת הלימוד.

עצמו אכן משוכנע ב-100% בעמדתו כי לפנינו מעשה של הונאה אך זאת יש להבין, כאשר שופט או דיין בוחנים את הטענות, הראיות השונות והעדויות המושמעות בפניהם, אין הדברים בהכרח בגדר שחור או לבן, שכן במגד שבין שני הצדדים האמורים נמצאת אפשרות נוספת שצבעה אפור ומשמעותה כי "האמת המשפטית", לא זו העובדתית, מחייבת זיכוי מחמת הספק.⁸ במילים אחרות, סביר להניח ברמה העובדתית (בכימות גס אומר כי בדרגה של למעלה מ-92%) כי הצדק עם המרצה אך ברמה המשפטית נתגלה סדק קל המחייב זיכוי מחמת הספק. זאת, בייחוד מקום שהתיק כולו בנוי על ראיות נסיבתיות כטענתו הנכונה של הנציג המלומד⁹ ובהינתן שהכלל המרכזי בכל הנוגע לתיקים שכאלה הוא **כלל המסקנה ההגיונית היחידה העולה מחומר הראיות**. משמע, ניתן היה לקבוע כי הסטודנט אכן עשה שימוש פסול בכלי של בינה מלאכותית יוצרת על-סמך כל הראיות הנסיבתיות שסיפק המרצה אך רק אם היה מוכח כי הדבר מתחייב מן הנסיבות כמסקנה הגיונית אחת ויחידה.¹⁰ כפועל יוצא מכך, ככל שהעובדות שהוכחו מותרות ספק ולו קל בדבר אפשרותו של הסבר מסוים, כפי שאכן קרה בעניין שלפני, הרי שלא ניתן להסיק מכלל הראיות הנסיבתיות את עובדת ההונאה ברמת הוודאות הדרושה להרשעה.¹¹

8. לאור ההרשעה בהפרת הוראות; שקילתן של הנסיבות למן המבחן ועד היום; הריני להטיל על הסטודנט את העונשים הבאים כדלקמן:

(1) פסילת הקורס.

(2) עונש מותנה של הרחקה מהלימודים לצמיתות בגין כל עבירה משמעתית שבבסיסה מרכיב של הונאה.
התנאי יעמוד בתוקפו עד לסיום לימודיו של הסטודנט באוניברסיטת רייכמן.

בשולי ההחלטה יש לשבח את ערנותו של המרצה המלומד ואת טיפולו הממצה בבירור החשד, שהביאו להגשת תלונה מוצדקת, והכול למען המטרה החשובה של שמירה על טוהר הבחינות בקרב הסטודנטים באוניברסיטה.

החלטה זו תפורסם ללא ציון שמו של הסטודנט או כל פרט מזהה אחר.

ל. ק"י

ד"ר אסף פורת
הממונה על המשמעת

⁸ להבחנה בין "האמת העובדתית" לבין "האמת המשפטית" ראו עמרי אסנהיים ואסף פורת "אמת משפטית ו'אמת עובדתית' – על משפט, תקשורת ותפקיד העיתונות החוקרת" 425 **ספר מנחם פינקלשטיין** (שרון אפק ואח' עורכים, 2020).
⁹ בפס' 29-31 למכתב התגובה מטעמו.
¹⁰ ראו החלטתי בתיק משמעת 12/2022 בעניין סטודנטית פלוגית וסטודנטית אלמונית, מיום 9.9.2022 (פס' 10); והשוו ניל הנדל ומיכאל כהן "ראיה נסיבתית בעניין מעמדן של ראיות נסיבתיות בפלילים - מבט אמפירי על הרשעות שגויות" **ספר יורם דנציגר** 361 (לימור זר גוטמן ועידו באום עורכים, 2019).
¹¹ יש לציין, כי המרצה בהגיונותו במהלך עדותו הכיר באפשרות קלושה ("סיכוי אפסי") כי האמת עם הסטודנט. יובהר, לו הייתי תמים דעים עם המרצה במסקנה זו הרי שהסטודנט היה מורשע אולם לעניות דעתי, אפילו הראיות הנסיבתיות מייצרות אפשרות נמוכה מאוד זו כלל אינה קלושה.

Disciplinary Case No. 4/2026

In the case of the student **A** (hereinafter: "**the Student**").

March 15, 2026

Decision

1. The Student is in his second year of studies towards his bachelor's degree at the Raphael Recanati International School at Reichman University. His permanent residence is in one of the Western European countries and currently he is in Israel thanks to a student visa that is extended every year.
2. As a first-year student, at the end of the second semester of the 2025-2025 academic year, he was suspected in a disciplinary complaint (dated December 14, 2025), based on a detailed letter of complaint on behalf of the learned lecturer, Dr. Yossi Shamai, in course "A" (hereinafter: "**the Course**"). The letter of complaint was sent to the Student by email on August 25, 2025, and it raises suspicion of disciplinary violations during the final exam in the course (Moed Alef), which the student took on Zoom from his place of residence in Europe during the month of July 2025. In the same letter, the learned lecturer specifies, among other things, five factual claims that support his conclusion that the Student knowingly violated a categorical provision prohibiting the use of material that was not studied and, even more seriously, committed an act of fraud, a conclusion that is the result of an in-depth examination of the exam and a thorough conversation for clarification that was conducted with the Student after completing the assessment of the exam. In light of all this, the Student was accused of violating **Sections 2(c) and/or 2(f) of the Reichman University Disciplinary Regulations** (hereinafter: the "**Disciplinary Regulations**").
3. The esteemed university complainant, **Ms. Orly Shaked**, the coordinator of the disciplinary committee and the registrar of the minutes in Hebrew, **Ms. Orit Leiser**; the registrar of the minutes in English, **Ms. Francis Laro**; the lecturer – the complainant, **Dr. Yossi Shamai**; the student's learned representative on behalf of the **Student Union, Mr. Amiel Sonnenblik**; and the Student – the accused himself – were present during the lengthy hearing that was held before me entirely in English in the matter of the Student on Tuesday, February 24, 2026 (at 11:00).

4. In response to the learned lecturer's detailed letter of complaint, the Student wrote to Ms. Shaked on September 7, 2025 and laid out his detailed response to the complaint, which was, and is, **a complete denial of the allegation of fraud** during the exam; Directly following this, prior to the hearing and in response to the disciplinary complaint filed against him, the Student's representative provided a detailed written reference as to what was claimed (hereinafter: the "**Response Letter**").¹ Even in this response, the representative vehemently denied on behalf of the Student that the Student had committed an act of fraud while taking the exam via Zoom.
5. At the opening of the hearing, after the introducing those present and an exchange of words, the learned lecturer – the complainant – was first heard, who testified clearly and convincingly about the facts underlying his complaint and the basis of the complaint, with detailed reference to the same long conversation held for clarification which he had with the Student via Zoom, on August 12, 2025, with the participation of the teaching assistant,² and while repeating the same five factual claims that support his conclusion that the Student made prohibited use of a generative artificial intelligence tool during the exam.³ It should be emphasized that the lecturer was asked a number of questions by the parties, most of which were by the representative on behalf of the Student, and at the end of his testimony I also asked two clarification questions; afterwards, the representative on behalf of the Student was heard, after which the Student himself testified at his own request regarding his studying for the exam, the exam itself and the developments that followed, with emphasis on the conversation regarding clarifications that was held on Zoom. It should be immediately stated that **already at the beginning of the remarks of the representative on behalf of the**

¹ The learned representative should be commended for preparing a substantive, comprehensive and scholarly response, by topics and sub-topics, which includes 31 arguments.

² It should be emphasized, as the lecturer testified, that the same call for clarifications was done so under complete surprise (intentionally) about a month following the exam and continued for more than 20 minutes, in light of the fact that the lecturer was aware of the difficulty of proving fraud using generative artificial intelligence during Zoom exams. It should also be emphasized that the exam was presented to the Student at the time of the call, and therefore his claim that he did not remember due to the time that had passed was weakened and that the possibility of holding a call for clarification purposes was known to all the students. It should be noted that according to the lecturer in his testimony, it was clear to him that the Student had made improper use of the generative artificial intelligence tool even before the conversation with him for clarifications on Zoom, but the conversation strengthened his conclusion, especially in light of the fact that the Student did not know how to explain things that he had written on the exam.

³ It should be noted that the lecturer emphasized to us, at least twice, that he was sure that the Student had committed an act of fraud by using generative artificial intelligence and that indeed all of the evidence that he presented supports this.

Student, he noted that his client admitted to violating the directives during the exam and denies any act of fraud, and the Student confirmed this.

6. After hearing the parties, a careful review of the evidence and everything that was claimed in writing and orally, I found that the **Student shall be convicted of serious infraction of the directives in accordance with Section 2(f) of the Disciplinary Regulations** on the basis of his confession, which is supported by all the evidence. In this context, it should be clarified that the exam guidelines explicitly prohibit any use of material that was not studied during the course and the Student grossly violated this prohibition;⁴ However, with regard to the suspicion based on the act of fraud due to the use of one tool or another of generative artificial intelligence, **the Student will be acquitted for reason of doubt for the reasons detailed** below.
7. Indeed, **the circumstantial evidence in the present case against the Student is convincing**, beginning with the detailed complaint through the unequivocal, clear and professional testimony of the learned lecturer⁵ to the latter's convincing answers to the learned representative's questions. However, in order to be convicted of a fraudulent offense under section 2(c) of the Disciplinary Regulations, the elements of the offense must be proven **beyond a reasonable doubt**. I have no doubt that the allegations made in the letter of complaint and the complaint that followed it were proven in the balance of probabilities, and even much more than that, but in my opinion, all the circumstantial evidence vis-à-vis the defense's arguments **is not sufficient** for the purpose of proving beyond a reasonable doubt.⁶ I would not be exaggerating if I say that the letter of complaint, together with the lecturer's unequivocal testimony about the exam and the long Zoom conversation, convinced me during the hearing regarding the Student's guilt, but the statements of the representative on behalf of the Student and the testimony of the Student himself in my opinion created **a slight**

⁴ The lecturer explained that the purpose of the prohibition of the use of material that was not studied during the year is to prevent any use of generative AI tools, and that the use of a concept that was not studied, as in our case, constitutes the presumption that there was prohibited use of generative artificial intelligence, which becomes a conclusive presumption and categorical evidence when the Student does not know how explain what he wrote, as in the case before us.

⁵ Which mainly relies on the basis of the exhaustive and professional investigation he conducted in regards to this matter.

⁶ It should be noted that the entire performance of the exam was filmed as required with remote exams. The lecturer examined what was filmed, but under the circumstances of the case, it is obviously very difficult to identify the use of a creative AI tool, and therefore no direct evidence of this kind was found.

evidentiary crack, which when writing the decision made it very difficult for me to determine with the necessary level of certainty that an act of fraud was indeed committed here.⁷ I do not believe that the lecturer is wrong in his written and oral statements about what happened during the exam on Zoom; the opposite, I believe that the "factual truth" is with him, and of course I have no doubt that the lecturer himself is indeed 100% convinced in his position that we are dealing with an act of fraud. However, we must understand, that when judges examine the arguments, the various evidence and the testimonies heard before them, the matter is not necessarily black or white. This is because between the two aforementioned colors, there is another possibility which is the color gray, and its meaning is that the "legal truth", not the factual one, requires an acquittal due to doubt.⁸ In other words, it is reasonable to assume that on the factual level (roughly quantified, i.e., at a level of more than 92%) that the lecturer was right, but on the legal level a slight crack was discovered that requires acquittal due to doubt. This is especially true where the entire case is built on circumstantial evidence,⁹ as the learned representative correctly claims, and given that the main rule in all matters relating to such cases is **the rule of the only logical conclusion that arises from the evidence**. In other words, it could have been determined that the student had indeed made improper use of a generative artificial intelligence tool based on all the circumstantial evidence provided by the lecturer, **but only** if it was proven that this was the only logical conclusion warranted under the circumstances.¹⁰ As a result, insofar as the facts that have been proven leave even the slightest doubt as to the possibility of a certain explanation, as

⁷ In this regard, see paragraphs 20-25; 29-31 in the response letter and the lecturer's response to my clarification question that about 60% of the exam questions had previously appeared in the framework of homework, including the question in which the answer is the source of suspicion. Nonetheless, the lecturer further clarified that the Student's answer did not appear in the homework and that in his opinion it is very difficult to remember the questions from the homework, and therefore he does not accept this explanation of the Student. However, the Student in his testimony before me claimed that he memorized questions 3-4 of the homework without fully understanding them, and that he was assisted by his father's friend when he was studying.

⁸ For the distinction between "factual truth" and "legal truth," see Omri Essenheim and Assaf Porat, "'Legal Truth' and 'Factual Truth' – On Law, Media, and the Role of Investigative Journalism", 425. In S. Afek, O. Grosskopf, S. Lifshitz, E. Spiegelman & M. Finkelstein (eds.) **Law, defense and literature: Essays in honor of Menachem Finkelstein**, 2020.

⁹ In paragraphs 29-31 of the response letter on his behalf.

¹⁰ See my decision in Disciplinary Case 12/2022 in the matter of Student A and Student B, dated September 9, 2022 (para. 10); and compare Neil Hendel and Michael Cohen, "Circumstantial Evidence Regarding the Status of Circumstantial Evidence in Criminal Cases – An Empirical View of Erroneous Convictions," 361. In Dr. L. Zer-Gutman, Dr. I. Baum (eds.) **Yoram Danziger book**, 2019.

indeed happened in the case before me, it is not possible to deduce from all the circumstantial evidence the fact of fraud at the level of certainty that is required for a conviction.¹¹

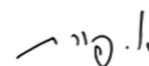
8. In light of the conviction of infracting the directives; the weight of the circumstances from the exam to date; I hereby impose the following penalties on the student:

(1) Disqualification of the course.

(2) Conditional punishment of permanent expulsion from school for any disciplinary offense that is based on an element of fraud. The condition will remain in effect until the Student completes his studies at Reichman University.

As a sidenote in this decision, we **should commend the learned lecturer's vigilance and his exhaustive handling of the investigation concerning the suspicion**, which led to filing a justified complaint, all for the sake of the important goal of maintaining the integrity of the exams among the students at the university.

This decision shall be published without mentioning the Student's name or any other identifying details.

Dr. Assaf Porat
The Disciplinary Officer

¹¹ It should be noted that the lecturer, in fairness, during his testimony, acknowledged a little chance ("zero chance") that the truth was with the Student. It should be clarified that if I were to agree with the lecturer in this conclusion, the student would have been convicted, but in my humble opinion, even the circumstantial evidence creates a very slim possibility, which is not at all a little chance.